

**MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BRNO 2015

JANA PESTROVÁ

**Venkovský cestovní ruch – potenciály a bariéry: případová
studie Tišnovsko**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:
doc. RNDr. Antonín Vaishar, CSc.

Vypracovala:
Jana Pestrová

ZADÁNÍ

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem práci: Venkovský cestovní ruch – potenciály a bariéry: případová studie Tišnovsko vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala především svému vedoucímu bakalářské práce doc. RNDr. Antonínu Vaisharovi, CSc., za cenné rady a připomínky, odborné vedení a čas, který věnoval konzultacím při zpracování mé bakalářské práce.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce na téma „Venkovský cestovní ruch – potenciály a bariéry: případová studie Tišnovsko, charakterizuje cestovní ruch Tišnovska. Hodnotí stávající úroveň turistické nabídky a současně se zabývá podmínkami rozvoje venkovské turistiky. Dále se zaměřuje na možnosti ubytování jak na farmách, tak i v rodinných penzionech nebo chatách a chalupách. Zaměřuje se na pozitivní a negativní vlivy v oblasti cestovního ruchu Tišnovska.

Díky nenarušené přírodě a velkému množství přírodních a kulturně-historických památek láká tato oblast stále více turistů. Velkým potenciálem je vzdálenost od města Brna (35 kilometrů), ze kterého do této lokality míří nejvíce turistů. Velký podíl na turistice má dopravní dostupnost, díky zavedení Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. K dlouhodobému udržení a zvýšení turistické návštěvnosti je třeba opravit některé silniční úseky, které jsou v havarijním stavu, zlepšení infrastruktury cestovního ruchu (oprava stávajících a budování nových cyklotras), zlepšení propagace turistické činnosti.

Klíčová slova: venkov, Tišnovsko, venkovský cestovní ruch, rekreace, turistika

ABSTRACT

The bachelor work to a topic: Rural tourism – potentials and barriers: case study Tišnov area, describes the touristic industry of the Tišnov area. It evaluates the current level of the touristic offer and looks into the conditions of development of the rural touristics. The possibilities of accommodation in the farms, as well as in the family guest houses and cottages are analysed. Both positive and negative factors in the area of tourism in the Tišnov area are targeted.

Owing to the unspoiled nature and immense number of natural, cultural and historical monuments the area arouses interest of many tourists. A big potential is defined by the distance to the Brno city (35 km), from where the most tourist come to the discussed area. Huge part of the touristic industry is supported by the transport services, mainly due to the implementation of the Integrated transport system of the South Moravian Region.

In order to maintain and increase the ratio of touristic visits it is necessary to repair some of the roadways, which ones are in a critical state, and to improve the

infrastructure of the touristic industry (repair the existing and build new bicycle paths).
It is important to improve the promotion of the touristic activities as well.

Key words: countryside, Tišnov area, rural tourism, recreation, tourism

OBSAH

1	ÚVOD	10
2	CÍL PRÁCE	11
3	LITERÁRNÍ PŘEHLED.....	12
3.1	Venkovský cestovní ruch	12
3.1.1	Agroturistika.....	15
3.1.2	Ekoagroturistika	16
3.1.3	Ekoturistika.....	16
3.1.4	Cykloturistika	17
3.1.5	Hipoturistika	17
3.2	Organizace podporující venkovskou turistiku	18
3.2.1	Česká centrála cestovního ruchu – Czech Tourism.....	18
3.2.2	ECEAT CZ – Evropské centrum pro eko agroturistiku	18
3.2.3	Svaz venkovské turistiky	18
3.3	Oživení venkovského prostoru a trvale udržitelný rozvoj	19
3.3.1	Oživení venkovského prostoru	19
3.3.2	Trvale udržitelný rozvoj	20
3.4	Potenciál cestovního ruchu regionu Tišnovsko.....	20
3.5	Atraktivita Tišnova a jeho okolí	22
3.5.1	Tišnov	22
3.5.2	Předklášteří	25
3.5.3	Drásov.....	26
3.5.4	Deblín	27
3.5.5	Dolní Loučky.....	27
3.5.6	Žďárec	28
3.5.7	Doubravník	30
3.5.8	Nedvědice	30
3.5.9	Černvín.....	31
3.5.10	Lomnice	32
3.6	Sportovní využití.....	33
3.6.1	Turistické trasy	33
3.6.2	Cyklotrasy.....	34
3.6.3	Lyžařské vleky na Tišnovsku	34

3.6.4	Koupaliště a kryté bazény	35
3.7	Turistické informační centrum Tišnovsko	36
3.8	Ubytování a stravování na Tišnovsku	36
3.8.1	Ranč u Bizona – Kutiny u Říkonína	37
3.8.2	Penzion Slunečnice – Kuřimská Nová Ves	38
3.8.3	Penzion Hanáček – Nedvědice	39
3.8.4	Ubytování na farmách nebo zemědělských usedlostech	40
3.8.5	Chaty a chalupy	42
3.9	Dopravní dostupnost Tišnovska	43
3.9.1	Silniční doprava	43
3.9.2	Železniční a veřejná doprava	43
3.10	Návštěvnost agroturistiky na Tišnovsku	44
3.11	Možnosti opatření rozvoje venkovské turistiky na Tišnovsku	44
4	VLASTNÍ PRÁCE	46
4.1	SWOT analýza cestovního ruchu Tišnovska	46
4.2	Návrhy pro rozšíření agroturistiky v západní části území Tišnovska	47
4.2.1	Rozvoj hipoturistiky	47
4.2.2	Rozšíření turistických tras a cyklotras	49
4.2.3	Ubytování a stravování	52
5	ZÁVĚR	53
6	POUŽITÁ LITERATURA	54
7	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	57

1 ÚVOD

Venkov nemusí být chápán jen jako prostor s malým osídlením a s tradičním zaměřením na zemědělství. Venkov nabízí i mnoho přírodních a kulturních památek. V současné době je poměrně hojně rozvíjen tzv. „zelený“ někdy označovaný také jako „šetrný“ cestovní ruch, kam lze zařadit i venkovský cestovní ruch. Tato forma cestovního ruchu je zaměřená na šetrný přístup k přírodě. Tomu napomáhá také současný trend zdravého životního stylu.

Tato práce je zaměřená na oblast Tišnovska, která se nachází na severozápadním okraji okresu Brno-venkov (Jihomoravský kraj), na východním okraji Českomoravské vrchoviny. Celé území je protkané množstvím významných přírodních krás a kulturních památek. Zdejší krajina poskytuje dobré podmínky pro pěší turistiku, cykloturistiku a jízdu na koni. Ubytování je nabízeno jak v menších rodinných penzionech, na farmě či zemědělských usedlostech nebo také formou pronájmu v chatkách a chalupách.

Území má velmi dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu a to díky tomu, že lidé stále více vyhledávají klidnější lokality pro rekreaci, trávení volného času a poznávací pobyty v ekologicky čistém prostředí. Potenciálem cestovního ruchu na Tišnovsku je také i relativní blízkost krajského města Brna, zejména z důvodu toho, že je největším zdrojem turistů vyhledávající dovolenou ve venkovském prostředí blízko svého bydliště.

Pro rozvoj agroturistiky jsem se zaměřila na území v západní části Tišnovska z důvodu velkého potenciálu rozvoje. Další důvod je také ten, že se zde nachází krásná a člověkem téměř nedotčená příroda.

2 CÍL PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je popsat potenciály a bariéry venkovského cestovního ruchu v oblasti Tišnovska. Práce je zaměřená na oblast Tišnova a jeho okolí, možnosti turistických tras, cyklotras a ubytování. Na závěr bakalářské práce jsou popsány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby cestovního ruchu. Na základě této SWOT analýzy jsou navrženy opatření pro případný rozvoj. Součástí této práce jsou návrhy pro rozšíření agroturistiky v západní části Tišnovska doplněné o mapy.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Venkovský cestovní ruch

Charakteristika a význam venkova

Způsob života na venkově a ve městě je od nepaměti odlišný. Život na venkově, je na rozdíl od života ve městě, více spjat s přírodou, sezónními a denními rytmy. Město je nepoměrně odtrženo od přírody. Obyvatelé se věnují výrobě, umění, filozofii, vědě, zábavě, využívají dopravu, možnost vzdělávání a výměny znalostí, obchodu a služeb. Venkov působí klidnějším dojmem, věci zde plynou relativně pomaleji, ale o to spolehlivěji. Je zde méně ekonomických a společenských výzev.

I když je život na venkově a ve městě rozdílný, tak město a venkov bez sebe nemohou existovat. Venkov dodává městu suroviny, potraviny, energii a město to oplácí výrobky, vědou, uměním a vzděláním. Ve městě se více setkáme se zvýšenou kriminalitou, volnější morálkou, se sociálními, kulturními, náboženskými, rasovými, ekonomickými a etnickými konflikty ale také s horším životním prostředím. Naproti tomu nám venkov nabízí čistější prostředí, odpočinek, rekreaci a přehlednější společenské vztahy (Svatoňová a kol., 2010).

Venkov představuje nejen zdravý životní prostředí ale je také místem, které nabízí významné přírodní a kulturní památky (Lacina, 2010).

Venkov má důležitou roli v zemědělství a je obecně vymezován jako řídko osídlený prostor. Z urbanického hlediska je venkov specifický typ zástavby a z demografického hlediska je vymezený nízkým počtem a hustotou obyvatel (Majerová, 2009).

Pro státy v EU jsou venkovské prostory vymezeny jako území s hustotou obyvatelstva do 100obyv/km² (Perlín, 1998).

Kritéria vymezující venkovská sídla dle Perlína (1998):

- 1) urbanistická – nízkopodlažní zástavby, vysoký podíl rodinných domů s málo vyvinutou uliční sítí, náves je dominantním prostorem, velký podíl zeleně
- 2) architektonické – nízkopodlažní zástavba rodinných domů (přízemí určené ke službám a obchodním činnostem), venkovský dům má hospodářské zázemí, které sloužilo pro zemědělskou prvovýrobu (chlěvy), dnes ale slouží k zabezpečení provozu domu

- 3) sociální – mezi jednotlivými obyvateli venkovského sídla jsou užší sociální kontakty, dlouhodobá sociální kontrola a participace
- 4) ekonomické – zemědělství a primární výroba potravin je dominantní činností, ekonomicky aktivní osoby vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo
- 5) historické – sídlo, které dříve získalo městské práva je městem, ostatní jsou vesnicemi
- 6) administrativní – městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a které mají právo používat městská práva a městský znak
- 7) statistické – venkovské sídlo je takové sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel

Vymezení venkovského cestovního ruchu

Venkovský (rurální) cestovní ruch je typický tím, že má ohleduplný vztah k přírodě. Ubytování je s omezenou kapacitou v takřka rodinném zázemí a návštěvníci zde zažívají individuální aktivity (Schneider a kol., 2009).

Je to druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově (procházky a pěší turistika, projížďky na kole, projížďky na koni, pozorování a péče o domácí zvířata nebo také konzumace podomácku vyrobených potravin atd.). Ubytování je nabízeno v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních, rekreačních objektech (chalupy, chaty, sruby, rekreační domky) ale také i v historických objektech (rekonstruovaných mlýnech, selských staveních, zájezdních hostincích apod.). Venkovský způsob života (rozsáhlá, tichá, klidná krajina, čistý vzduch, pracovní aktivity, zvyky a folklór, rozmanité stromy a zvířata) je přitažlivý pro turisty. Rozvoj cestovního ruchu spočívá v budování pěších tras a cyklotras, farem s alternativním zemědělstvím, budování místních muzeí, skanzenů, rozvíjením tradičních řemesel, budováním a obnovou menších ubytovacích a stravovacích zařízení apod. Venkovský cestovní ruch může mít různé formy např. argoturismus, ekoagroturismus, ekoturismus, dobrodružný cestovní ruch, kulturní cestovní ruch (Pásková, 2002; Wahla, 2010).

Přínosy venkovského cestovního ruchu dle Schneidera a kol. (2009):

- z vyprodukovaných zemědělských produktů možnost přípravy stravy pro návštěvníky,
- využití venkovské krajiny,

- nové pracovní příležitosti,
- rozvoj a obnova obcí z příjmů z venkovského cestovního ruchu,
- kladný vliv na regionální rozvoj a platební bilanci země.

Podle Schneidera a kol. (2009) má venkovský cestovní ruch také řadu funkcí a pozitivních vlivů, například:

- podporuje kulturní a ekonomické změny a zejména novou výstavbu a investiční činnost,
- vytváří pracovní příležitosti a tak stabilizuje venkovské obyvatelstvo,
- umožňuje vznik pozitivních partnerských vztahů mezi veřejným a soukromým sektorem,
- přináší do obcí a malých měst potřebný rozvojový kapitál,
- podporuje rozvoj malého a středního podnikání.

Aktivity spojené s venkovskou turistikou jsou bezprostředně spojené s přírodou, krajinou a venkovským prostředím. Někdy bývá označována jako „zelená turistika“ (ibid.).

Podle Laciny (2010) jsou charakteristické prvky venkovského turistického ruchu:

- šetrný vztah k přírodě,
- omezenou (tedy intimnější) ubytovací kapacitu,
- útulné prostředí farem a malých penzionů,
- pochopení pro individuální potřeby a aktivity hostů,
- poskytování kompletních služeb ve venkovském ubytovacím zařízení,
- poskytování doplňkových služeb (rybolov, lov, jízda na koni),
- poznávání místních tradic, řemesel, způsobu provádění zemědělských prací.

Vztah k zemědělství podle Schneidera a kol. (2009) vyjadřuje venkovský cestovní ruch minimálně ve třech oblastech a to péče o krajinné celky, produkty vyprodukované na statcích, výdělečná činnost zemědělců ve spojitosti s cestovním ruchem.

Cíle venkovského cestovního ruchu dle Schneidera a kol. (2009):

- nabídka dovolené ve zdravém prostředí a se zdravou hodnotnou stravou, prožití aktivní dovolené s pohybem,
- nabídka návratu k hodnotám typickým pro venkov jako například půvab, tradice, způsob života, vztah k přírodě,
- dosažení ekonomické, sociální stability a zaměstnanosti venkova a doplňkové příjmy pro zemědělce,
- zachování venkovské lidové architektury a lidových zvyklostí a řemeslných tradic a také ochrana životního prostředí.

3.1.1 Agroturistika

Tento způsob venkovské turistiky je provozován podnikateli v zemědělské výrobě. Slouží k udržení nebo rozšíření hlavního podnikatelského programu, tj. výroby zemědělských produktů (rostlinných nebo živočišných). Zájemcům je umožněn odbyt a strava na venkovských statcích a mohou se také účastnit prací spojených se zemědělskou výrobou či chovem zvířat (Schneider a kol., 2009).

Na rodinné farmě se turista volně pohybuje v provozním prostředí zemědělského podnikatele, tudíž se může seznámit se vším, co je spojené se zemědělskou usedlostí. Seznámí se s domácími a hospodářskými zvířaty (kočky, psy, koně, krávy, prasata, ovce, kozy, drůbež, králíci aj.) a hospodářskými objekty a movitostí (stáje, chlévy, stodoly, zemědělské stroje, nářadí aj.) (Kolektiv autorů VŠE Praha, 2007).

Ubytování je většinou poskytováno v zemědělské usedlosti (rodinná farma) nebo v rekreačních objektech, které jsou ve vlastnictví či užívání zemědělského podnikatele (chaty, chalupy, rekreační domky, sruby) (ibid).

Stravování nabízí zejména velkou nabídku vlastních výpěstků, neboli výrobků, v podobě surovin (např. brambory, maso, mléko, vejce, zelenina, ovoce apod.) nebo polotovarů. Většinou je nabídka soustředěná na stravu nebo obyčejně spojené s vesnicí a zemědělstvím. Například typická venkovská strava jako mléko a brambory, krajová jídla jako kulajda, kyselo, kuba, houbová smaženice apod. nebo posvícenské slavnosti, zabíjačkové hody, vinobraní a další (ibid).

Typy agroturistiky podle Schneidera a kol. (2009):

- 1) gastronomický – potravinářský produkt je přímo vyroben podnikatelem, nabídka regionálních specialit
- 2) dovolená na statku – pobyt s přenocováním + služby zákazníkům
- 3) skandinávský typ – pronájem objektů bez dodatečných služeb, klienti podnikají výlety do okolí, vyžadují zařízené pokoje, pro krátkodobé klienty, kteří vyhledávají levnější ubytování, doprava vlastním autem

3.1.2 Ekoagroturistika

Ekoagroturistika byla původně chápána jako individuální turistika na ekologicky hospodařících farmách s cílem přijímání vypěstovaných bio-potravin. V poslední době je chápána jako forma venkovské turistiky, která přispívá k trvale udržitelnému rozvoji venkova, ochraně přírody, životního prostředí, obnově a udržení tradičních kulturních, sociálních a historických hodnot na venkově (www.utok.cz).

Ekologicky hospodařící farmy nepoužívají při pěstování rostlin a chovu zvířat žádné chemické přípravky, hnojiva, hormonální přípravky, umělá barviva ani konzervační látky. Zvířata tu jsou chována přirozeným způsobem a při krmení není používána masokostní moučka apod. V ekologickém zemědělství podléhají produkty přísné kontrole a mohou používat ochrannou známku BIO. Jelikož je kladen velký důraz na ekologickou výrobu potravin, proto je tato forma turistiky velmi atraktivní (Lacina, 2010).

Turista je spjat s farmářskou rodinou, účastní se zemědělských prací a konzumuje produkty jejich ekologického zemědělství (Kolektiv autorů VŠE Praha, 2007).

3.1.3 Ekoturistika

Ekoturistika představuje cestovní ruch zaměřený na poznávání přírody. Je orientovaný na poznávání přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí a dalších přírodních krás tak, aby nebyly cestovním ruchem narušovány (Kolektiv autorů VŠE Praha, 2007).

Ekoturistika je jakýmsi protipólem masového cestovního ruchu. Přispívá k ochraně přírodních a kulturních oblastí. Podle Mezinárodní společnosti pro ekoturistiku je ekoturistika popisována jako *odpovědné cestování do přírodních oblastí, které*

zachovává životní prostředí a udržuje dobré životní podmínky místních lidí (Mezinárodní společnost pro ekoturistiku in Schneider a kol., 2009).

„Ekoturistika je forma odpovědného cestování do přírodních oblastí, přičemž zážitek z přírody je nejdůležitější. Ekoturistika minimalizuje negativní ekologické a socio-kulturní dopady, přispívá k financování chráněných území. Vytváří opatření pro zachování příležitosti k výdělku pro místní obyvatelstvo. Nepřímo zvyšuje přijetí ochrany přírody příslušnými aktéry společnosti“ (Stradas, 2001).

3.1.4 Cykloturistika

Cykloturistika je aktivní cestování, které je zaměřené na poznávání přírodních a společenských zajímavostí v určité oblasti na kole. Nejčastěji cyklisté cestují pomocí trekinkového nebo horského cestovního kola. Cyklistům jsou poskytovány speciální servisní služby. Dochází často ke kombinaci dopravy, např. vlak, jízda na kole. Cyklotrasa je označena speciální značkou a je určena jak pro cykloturistiku, tak i pro pěší turistiku. Cyklostezka má zpevněný povrch a pro cyklisty jsou zde umístěny speciální značky (Zelenka, 2012).

V některých oblastech jsou trasy nevhodně vedeny pro rušných silnicích. Trasování je zaměřeno na spojení 2 cílů a ne na síť cyklotras, kde si uživatel může vybrat vlastní značenou cestu do cíle, jak je tomu v tradičních cykloturistických oblastech Evropy (Schneider a kol., 2009).

Mezi výhody cykloturistiky patří: cyklisté neznečišťují životní prostředí, nejsou hluční a tím tedy představují zdravější životní styl (Lacina, 2010).

3.1.5 Hipoturistika

Hipoturistika je nová forma rekreace, kdy si turista na koni buduje vztah ke zvířatům, k přírodě a k ochraně životního prostředí. Jezdectví je v Čechách stále více oblíbené a kromě sportu představuje vyhledávanou formu relaxace a aktivní trávení volného času (Stříbrná, 2005).

Hipoterapie je doménou rehabilitačních lékařů a fyzioterapeutů, kdy využívá specifických pohybů koně. Jedná se o trojí pohyb hřbetu koně – zepředu dozadu, z boku na bok a nahoru dolů. Pacient s postižením dolních končetin se může tedy díky koni

skutečně projít, což má příznivý vliv jak z hlediska fyzioterapeutického, tak i na psychiku (Schneider a kol., 2009).

3.2 Organizace podporující venkovskou turistiku

Podle Schneidera (2009) existují tři organizace v České republice, které pomáhají venkovské turistice formou různých školení a realizací:

3.2.1 Česká centrála cestovního ruchu – Czech Tourism

- podporuje rozvoj lidských zdrojů v oblasti venkovské turistiky a agroturistiky v turistických regionech České republiky
- realizuje vzdělávací semináře jak pro podnikatele tak pro studenty (seznamují s podmínkami úspěšného podnikání ve venkovské turistice, umožňují kontakt s lidmi, kteří již mají zkušenosti s tímto podnikáním)

3.2.2 ECEAT CZ – Evropské centrum pro eko agroturistiku

- česká nevládní organizace
- sdružuje odborníky specializující se na šetrný, udržitelný a odpovědný cestovní ruch
- jejím cílem je přispět k udržitelnému rozvoji prostřednictvím odpovědného cestovního ruchu
- vytváří produkty cestovního ruchu, jež vyhovují nejvyšším profesionálním požadavkům a přitom jsou ohleduplné k prostředí, kde jsou realizovány
- **program „Stezky dědictví“** – jde o dlouhodobý program, který propaguje a rozvíjí unikátní kulturní a přírodní dědictví včetně regionální gastronomie pro účely cestovního ruchu

3.2.3 Svaz venkovské turistiky

- je dobrovolné, nepolitické profesní sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu a dalších příznivců

- chce přispět k ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova, obnově jeho tradic, údržbě krajiny i ke stabilizaci jeho osídlení
- **program „Prázdniny na venkově“** – zaměřený především na propagaci ubytování ve venkovském prostředí. Díky tomuto projektu jezdí do ČR na 4 000 hostů ročně. Propagace probíhá jak v tištěné formě, tak především i na internetových stránkách www.prazdninynavenkove.cz (Dříve společný projekt ECEAT CZ a Svazu pro venkovskou turistiku, dnes již tento projekt předal ECEAT Svazu venkovské turistiky)

3.3 Oživení venkovského prostoru a trvale udržitelný rozvoj

3.3.1 Oživení venkovského prostoru

Podle Binka (2007) znamená oživení venkovského prostoru zejména oživení obcí, které se cíleně podílejí na formování krajiny kolem sebe. Kromě vesnic jsou také součástí venkovského prostoru i malá města, která mohou fungovat jako motor oživení malých obcí a okolí. Větší města působí do větší vzdálenosti na malá města (příkladem může být dojíždka do zaměstnání). Venkovský prostor může být oživen několika způsoby, které je nutno vzájemně sladit a provázat. SWOT analýza může být vhodným metodologickým základem pro identifikaci možností a východisek oživení venkova, Analýza přehledně shrnuje jednotlivé charakteristiky a může sloužit jako třídící hledisko jednotlivých cest vedoucích k oživení. Při plánování oživení venkovského prostoru je třeba rozlišit vnitřní cesty (tj. co by měli dělat samotní venkovští aktéři) a vnější cesty (tj. co je potřebné učinit zvenku).

Faktory ovlivňující účinnost a volbu jednotlivých nástrojů a opatření vedoucí k oživení (Bínek a kol., 2007):

- velikost obce,
- poloha obce (vzhledem k dopravní síti, v sídelní struktuře, geografická poloha),
- postavení v sídelní struktuře,
- ekonomické aktivity v obci a v okolí (podniky a podnikatelé, tj. zaměstnavatelé),
- aktivita obyvatel,

- schopnost vedení obce.

Vnitřní nástroje oživení jsou například rozvojové a plánovací dokumenty, spolupráce, komplexní pozemkové úpravy a podpora podnikání. Mezi vnější nástroje patří finanční výpomoc, podpora řízení rozvoje a koncepční rámec (Bínek a kol., 2007).

3.3.2 Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který uspokojuje potřeby přítomnosti tak, aby neoslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby (Schneider a kol., 2009).

Podle Schneidra (2009) jsou principy trvale udržitelného rozvoje z hlediska sociálního (např. zhodnocování a ochrana kulturní diverzity a identity, místních osobitostí, ochrana zdraví a pohody pro všechny obyvatele, zabezpečení dostupnosti vody, potravin, bydlení a vytápění za přístupné ceny, přístup k vědomostem a zručnostem, apod.) a z hlediska environmentálního (např. efektivní využívání přírodních zdrojů, minimalizace odpadů, udržování znečištění v limitech, které neohrožují přírodní systémy, ochrana přírodních rozmanitostí, apod.)

Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu zajišťuje potřeby účastníků cestovního ruchu takovým způsobem, který pomáhá rozvoji území, s přihlédnutím k šetrnému využívání přírodních a kulturních hodnot. Dlouhodobou prosperitu dané oblasti vede tak, aniž by ohrozil uspokojení potřeb budoucích generací. Plány rozvoje cestovního ruchu pomáhají ke snižování negativních vlivů cestovního ruchu na životní prostředí a podporují rozvoj území při maximálním zapojení místního obyvatelstva (Kolektiv autorů VŠE, 2007).

3.4 Potenciál cestovního ruchu regionu Tišnovsko

Region Tišnovsko je charakteristický širokou škálou přírodních krás s lesnatou kopcovitou krajinou ale také i množstvím historických památek. Významné vrcholy dosahující poměrně značných výšek střídají plošší hřbety poseté kamenitými poli, loukami a pastvinami. Velmi dobré předpoklady pro kvalitní fungování a další rozvoj cestovního ruchu v celém regionu vytváří oáza čisté přírody, téměř neporušený komplex lesů, přirozeně meandrující údolí vodních toků, nebeské výhledy do mírně zvlněné

krajiny protkané životem v podobě přívětivých vesniček, zachovalé středověké hrady a také honosná zámecká sídla (www.dstisnovsko.cz).

Celková rozloha Sdružení obcí regionu Tišnovsko k je cca 342 km², počet obyvatel k 19. 9. 2011 je 28 549 (www.uur.cz).

Region Tišnovsko v současné době sdružuje 59 obcí: Běleč, Borač, Borovník, Braníškov, Brumov, Březina, Bukovice, Černvír, Deblín, Dolní Loučky, Doubravník, Drahonín, Drásov, Heroltice, Hluboké Dvory, Horní Loučky, Hradčany, Kaly, Katov, Křižínkov, Kuřimská Nová Ves, Kuřimské Jestřabí, Lažánky, Lomnice, Lomnička, Lubné, Malhostovice, Maršov, Nedvědice, Nelepeč, Níhov, Ochoz u Tišnova, Olší, Osiky, Pernštejnské Jestřabí, Předklášteří, Rašov, Rohozec, Rojetín, Říkonín, Sentice, Skalička, Skryje, Strhaře, Svatoslav, Synalov, Šerkovice, Štěpánovice, Tišnov, Tišnovská Nová Ves, Újezd u Tišnova, Unín, Úsuší, Vohančice, Vratislávka, Všechovice, Zhoř, Žďárec, Železné, Žernůvka (www.tisnov.cz).

Obrázek č. 1 Tišnovsko (zdroj: www.uur.cz)

Přírodní podmínky regionu

Reliéf Tišnovska má mimořádnou pestrost, na níž se podílí jak geologická stavba území, tak výšková členitost. Na severozápadě dosahuje členitost území Českomoravské vrchoviny až hornatinné úrovně s výškovým převýšením dosahujícím 400 m/km² a na jihovýchodě se snižuje až na pahorkatinnou úroveň brněnské kotliny. Linie sníženin, která vede od Brna přes Kuřim (kde kolmo protínají Boskovickou brázdu) k Tišnovu je osou Tišnovska. Na tuto linii navazuje hluboké údolí řeky Svratky, která odvádí vodu z celého území. Na pravém břehu přijímá Svratka Nedvědičku (v Nedvědicích), Loučku (v Předklášteří), a Bílý potok (ve Veverské Bítýšce) a na levém břehu potoky Besének (u Tišnova), Lubě (u Březiny) a Kuřimku (u Veverské Bítýšky) (Fic a Zacpal, 1999).

Nejvyšším bodem Tišnovska je Sýkoř 704 m n.m. a nejnižší bod 230 m se nachází v místě, kde Svratka po ústí do Brněnské přehrady opouští Tišnovsko. Výškový rozdíl je tedy 470 m. Průměrné roční teploty na Tišnovsku dosahují 7 – 8,5 °C a průměrné roční srážky jsou 600 – 800 mm, v jižní části do 600 mm (Fic a Zacpal, 1999).

3.5 Atraktivita Tišnova a jeho okolí

3.5.1 Tišnov

Tišnov leží v údolí řeky Svratky a v závětrí hory Květnice asi 20 km severozápadně od Brna.

Podle statistického úřadu žilo v roce 2013 v Tišnově 8 921 obyvatel (www.czso.cz).

První lidé osídlili území dnešního Tišnova již ve starší době kamenné. Důkazem jsou archeologické nálezy z lokalit Klucanina a Dřínova. První písemná zmínka pochází z roku 1233, kdy tehdejší česká královna Konstancie založila ženský cisterciácký klášter Porta coeli (Zacpal, 1993).

Největší rozvoj města začal v druhé polovině 19. století, kdy se město rozrostlo výstavbou na východní a severní straně. V době šedesátých až osmdesátých let 20. století byly postaveny další tři sídliště, a to Pod Klucaninou, U Humpolky a Pod Květnicí (Fic a Zacpal, 1999).

V roce 1885 byl zahájen provoz na železniční trati do Brna, což mělo velký význam. Tišnov se stal od roku 1896 okresním městem, ale po roce 1948 okres zanikl.

Tišnov se stal k 1. 1. 2003 obcí s rozšířenou působností, ze začátku pro 34 okolních obcí a později pro dalších 24 obcí (Zacpal, 1993).

Obrázek č. 2 Náměstí v Tišnově s horou Květnice v pozadí (zdroj: autor; 2014)

Hora Květnice

Hora Květnice dosahuje 420 m a je významnou mineralogickou a botanickou lokalitou. Hora skrývá i četné krasové jevy, nejvýznamnější a veřejnosti běžně nepřístupná je Králova jeskyně objevena v roce 1972 (Lacina a Fic, 2004).

Na jaře a na podzim se v Tišnově koná mezinárodní burza minerálů, kde se soustředí pozornost sběratelů z celého světa (Zacpal, 2011; Fic a Zacpal, 1999).

Radnice

Státem chráněná kulturní památka se nachází na náměstí Míru a sídlí zde městský úřad. Původně byla dřevěná, v roce 1771 byla postavena z kamene (barokní) ale v roce 1905 byla zbořena a na jejích základech byla postavena v r. 1906 nová radnice v romantizujícím historickém stylu dle plánu architekta Vladimíra Fischera. V roce 2003 byla radnice rozšířena o nové západní křídlo a získala tak současnou podobu, která je doplněná o sgrafitovou výzdobu malíře Jana Köhlera symbolizující významné události z historie města (Lacina a Fic, 2004; Fic a Zacpal 1999).

Kostel

Farní kostel sv. Václava je jednou z dominant Tišnova. Je to jednolodní gotická stavba z 2. poloviny 15. století. Kostel byl po četných požárech města opravován a přestavován. V roce 1543 byla přistavěna masivní hranolová věž, vysoká 51 metrů (Zacpal, 1993).

V letech 1838-1839 proběhla největší přestavba. Loď kostela byla prodloužena a pevně spojena s věží. Do roku 1836 se pohřbívalo na starém hřbitově, který se nacházel kolem kostela. Později se nedaleko vybudoval nový městský hřbitov a kosterní pozůstatky byly přeneseny. Tišnovský rodák dr. Jan Dvořáček nechal namalovat obrazy sv. Václava na hlavním oltáři a sv. Cyrila a Metoděje na bočním oltáři od vídeňského malíře Dollingera (www.tisnov.cz).

Mariánský sloup

Na Komenského náměstí stojí pískovcový Mariánský sloup z roku 1863. Byl vytvořen sochařem Josefem Břenkem. Sloup byl postaven u příležitosti 1000. výročí příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Moravu (Fic a Zacpal, 1999).

Sochy věrozvěstů společně se sochami sv. Václava a sv. Floriána zdobí sloup s postavou Panny Marie (Lacina a Fic, 2004).

Nemocnice

Budova dnešní nemocnice byla postavena v letech 1899 – 1900 podle návrhu architekta Karla Huga Kepky jako sanatorium MUDr. Františka Kuthana. Později byla budova rozšířena přístavbou nového křídla a dostavbou podkroví (Lacina a Fic, 2004).

Rozhledna

Rozhledna na Klucanině byla postavena v roce 2003 a stojí na místě, kde dříve stávala dřevěná rozhledna. Na její výstavbě má především zásluhu občanské sdružení Rozhled na Tišnov (Lacina a Fic, 2004).

Na rozhlednu se návštěvníci dostanou po modré turistické značce a vstup je zdarma (www.mekstisnov.cz).

Dále v Tišnově můžeme vidět barokní domy s mansardovými střechami – např. Panský dům, Humpolka, dům Na Pekle, Na Perštýně (dnes U Palce), dům U Jana či

Müllerův dům (dnes slouží jako Muzeum města Tišnov), funkcionalistická budova Městská spořitelna (dnes Komerční banka), Jamborův dům (dnes slouží k výstavě obrazů malíře Josefa Jambora, které městu odkázal a také jako výstavní síň), pozdně secesní hotel Květnice, komplex sokolovny na Riegerově ulici, kino Svratka, Tišnovské vily na ulici Riegrova (např. vila Franke nebo Jarochova vila) a další (Fic a Zecpal, 1999).

V Tišnově také najdeme nenápadné uzoučké středověké uličky Koželužskou, Jirchářskou a Ševcovskou, které patří k nejstarším ve městě. Ulice Koželužská byla v roce 2006 zrekonstruována a zapsána do České knihy rekordů, jako nejužší ulička v České republice. Její šířka v ústí na Halouzkovu ulici je 125 cm a na opačném má pouze 95 cm (Pavlík, 2006).

3.5.2 Předklášteří

Klášter Porta coeli

Cisterciácký klášter Porta coeli (Brána nebes) nechala zřídit v roce 1233 královna Konstancie. Klášter se nachází v obci Předklášteří u Tišnova. V areálu kláštera sídlí Podhorácké muzeum. I v dnešní době zde žijí sestry cisterciačky (www.portacoeli.cz).

V objektu se nachází dříve klášterní ale dnes již farní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Jedná se o mohutnou trojlodní baziliku bez věže. Unikátní uměleckou prací svého druhu v celé střední Evropě je bohatě zdobený gotický portál. V letech 1900-1901 byl postaven nový kostel Nanebevzetí Panny Marie v novogotickém slohu pro potřeby obnoveného kláštera, protože původní klášterní kostel zůstal farním (Lacina a Fic, 2004).

Areál kláštera Porta coeli patří k nejvýznamnějším stavebním památkám České republiky. Je zde zachována řada dalších objektů např. barokní sýpka, bývalý pivovar, zahrady (Lacina a Fic, 2004).

Jsou zpřístupněny prostory kláštera: kostel, křížová chodba s rajskou zahradou a kapitulní síň (patřící mezi nejcennější stavební části). Samostatně přístupné jsou čtyři stálé expozice (Paleontologie a Mineralogický systém, Minerály na Tišnovsku, Měšťanský obytný interiér z přelomu 19. a 20. století, Dějiny a současnost kláštera Porta coeli) a četné sezónní výstavy v muzeu. Návštěvníci si mohou na pokladně zakoupit různé suvenýry. Prohlídka v klášteře stojí 45 Kč, do muzea stojí vstupné

25 Kč. Senioři a studenti mají slevy a muzeum je otevřeno celoročně (www.preklasteri.muzeumbrnenska.cz).

Obrázek č. 3 Klášterní kostely v Porta coeli (zdroj: www.turistika.cz)

3.5.3 Drásov

Podle Českého statistického úřadu žije v Drásově patnáct set obyvatel a patří tak k největším obcím Tišnovska (www.czso.cz).

Drásov leží v ploché sníženině Boskovické brázdy, která zde odděluje Českomoravskou a Brněnskou vrchovinu. Široké ulice a temně zbarvená úrodná pole připomínají spíše Hanou. Nachází se zde raně gotický kostel Povýšení sv. Kříže, ve kterém je zavěšen zvon z roku 1512. Kostel procházel několika úpravami a dnešní podobu získal v 1. polovině 19. století. Cenností je zde sochařská výzdoba hlavního oltáře z konce 18. století od Ondřeje Schweigla. Kromě kostela stojí za pozornost také starý mlýn, jehož náhon (dnes již dávno zasypaný) byl napájen z potoka Lubě. Před mlýnem roste jedna z nejmohutnějších a nejstarších lip na Tišnovsku. Elektrotechnický závod, v dnešní době zařazený do koncernu Siemens, má zde dlouhodobou tradici (Lacina a Fic, 2004).

Na severu obce byl vysazen pěkný lesopark, kde se nachází i pramen zdravotně nezávadné vody (vhodné i pro kojení). Prameniště bylo v roce 1994 vydlážděno a postavena cihlová stěna s pískovcovou nádržkou (Fic a Zápál, 1999).

V poslední době proslavila Drásov soukromá úzkorozchodná železnice, která se stala i součástí tras školních výletů. Na Drásovském kopečku a na nedaleké Malhostovické pecce rozkvétají na přelomu března a dubna stovky nádherných květů koniklece velkokvětého. Tato rostlina je typickým představitelem teplomilné flory Tišnovska (Lacina a Fic, 2004).

V Drásově se také nacházejí významné krajinné prvky jako např. potok Lubě, Drásovská studánka, Svobodnice – Janouškova zmola, Maláskova zmola, kopec Vinohrad a jiné (www.drasov.cz).

3.5.4 Deblín

Městys Deblín leží 6 km jihozápadně od Tišnova. Z Tišnova do Deblína se jede stále do kopce a proti proudu Závistky.

Ve farním kostele sv. Mikuláše se dodnes zachovalo několik románských portálů. Nachází se zde také pozoruhodné náhrobní kameny a cenné varhany, které pocházejí ze zrušeného kostela sv. Mikuláše na náměstí Svobody v Brně. Kostel byl původně jako součást opevněného areálu s hradem. Hrad (jež byl sídlem pánů z Deblína) zanikl již v době třicetileté války a jeho kamenné zdi byly rozebrány na výstavbu domů. Dnes jsou z deblínského panství k vidění pouze historické brány, které byly původně opatřeny vraty. (Fic a Zecpal, 1999).

Ke stavebním památkám také patří i empírová myslivna z počátku 19. století, která se nachází v těsné blízkosti křižovatky na Velkou Bíteš. Nádherné okolí s hlubokými lesy dotváří půvab obce. Převážně smrkový Deblínský les je rájem houbařů a nachází se západně od obce (www.deblin.cz).

3.5.5 Dolní Loučky

Na železniční trati Brno-Havlíčkův Brod byl postaven železniční viadukt, který je nejvýraznější dominantou obce Dolní Loučky. Je to největší inženýrské dílo na trati Brno – Havlíčkův Brod a bylo postaveno v letech 1939-1953. Most má délku 300 m a je 30 m vysoký. Je nazýván také jako Most míru a leží nad údolím řeky Libochůvky. Velký oblouk, který má rozpětí 120 m, je největším železobetonovým obloukem v České republice (LACINA a FIC, 2004).

Na kopec zvaný Hradisko se turisté dostanou po červené značce. Kopec obtéká řeka Loučka. Na kopci se nachází rozsáhlé zbytky gotického hradu Loučka. Jsou patrné původní dispozice hradu s válcovou věží (o průměru 9 metrů). Hradní zřícenina je státem chráněnou kulturní památkou. Po této značené trase, která je pěknou lesní procházkou, se turisté dostanou po červené až do již zmiňované obce Předklášteří (www.dolniloucky.cz).

V obci se také nachází farní kostel sv. Martina s pozoruhodnou křtitelnicí ze 17. století. Společně se zříceninou hradu Loučka je kostel nejvýznamnější památkou obce (Fic a Zacpal, 1999).

Obrázek č. 4 Viadukt v Dolních Loučkách (zdroj: www.libri.cz)

3.5.6 Žďárec

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1358. Nachází se zde farní kostel svatých Petra a Pavla. Velkým lákadlem obce je kouzelná příroda s členitým terénem. V okolí Žďarce v údolí řeky Loučky se nacházejí tři mlýny, a to Šafránkův, Mašíčkův a Buchalův (www.tisnov.cz).

Jezdecká stáj Novotný

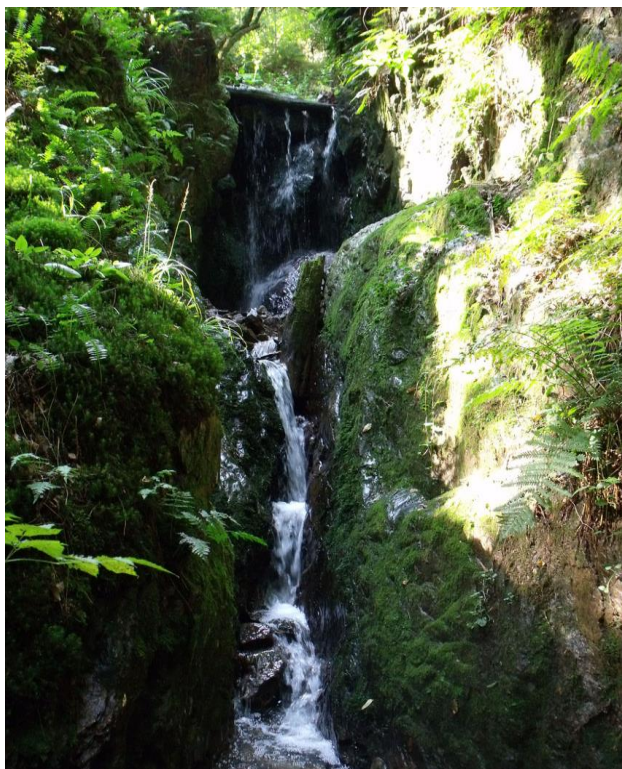
V obci Žďárec se nachází jezdecká stáj, kterou vlastní rodina Novotných. Nabízí ustájení koní, výcviky začátečníků i pokročilých. Majitelé ustájených koní jsou

převážně z Brna a pravidelně za nimi dojíždějí. Dříve zde bylo poskytováno i ubytování, ale špatná finanční situace donutila majitele s tímto podnikáním přestat.

Trenckova rokle

V údolí řeky Loučky, které připomíná krajinu Slovenského ráje, se nachází Trenckova rokle. Údolí se táhne mezi vesnicemi Strážek, Střítež a Skryje (asi 10 km severozápadně od Tišnova). Na trase z obce Drahonín mohou turisté navštívit i Šafránkův mlýn, kde se mohou jak občerstvit, tak i popřípadě ubytovat. Cesta vede po červené značce, na některých místech jsou různé překážky (spadlé stromy, převýšení) a v zimě i nebezpečná. Trenckova rokle je romantickým místem, kde se nachází 2 drobné vodopády. Horní má 3 metry a spodní má 8 metrů ale je rozdělen kaskádou (www.turistika.cz).

K rokli se váže pověst, podle které, zde baron Trenck ukryl svůj poklad. Baron Trenk byl velitel pandurů, což byli krutí vyvrhelové a dobrodruzi, kteří okrádali a vraždili nevinné občany. Název rokle tedy vznikl podle barona Trencka (Lacina a Fic, 2004).

Obrázek č. 5 Trenckova rokle - vodopád (zdroj: www.vyletnik.cz)

3.5.7 Doubravník

Náměstí, zbytky opevnění, kostel s hrobkou, fara a zástavby kolem kostela tvoří státem chráněnou památkovou zónu. Farní kostel Povýšení sv. Kříže byl postaven v letech 1535 – 1557 v pozdně gotickém a renesančním slohu. Byl postaven pány z Pernštejna jako jejich rodová hrobka (Fic a Zacpal, 1999).

Na místě dnešního kostela byl dříve založen klášter augustiniánek založený dříve než klášter Porta coeli ale v roce 1428 byl vypálen husity (Lacina a Fic, 2004).

3.5.8 Nedvědice

Městečko Nedvědice má třináct set obyvatel a patří tak k největším obcím Tišnovska. Od 20. století je vyhledávaným výletním místem a později i také střediskem zimních sportů. V několika lomech zde býval těžen známý nedvědicový mramor, který byl používán na významných církevních i světských stavbách (např. hrad Pernštejn, kostel v Doubravníku). Nedvědicový mramor získal dokonce ocenění i na světové výstavě v Paříži. Těžilo se zde již od 13. století (Lacina a Fic, 2004).

Ve středu městečka stojí farní kostel sv. Kunhuty a je to státem chráněná kulturní památka. Byl postaven v roce 1727 na místě, kde původně stál dřevěný kostelík z roku 1520. Mezi cenné řezbářské práce patří hlavní oltář (Fic a Zacpal, 1999).

Hrad Pernštejn

Název Pernštejn vznikl z německého pernstain nebo bernstein (tj. Bärenstein), což mělo v překladu patrně význam Medvědí hrad. Původ jména od slova medvěd (staročesky nedvěd) dosvědčují i jména nedalekého městečka Nedvědice a potoka Nedvědičky (Kudělka, 1958).

Hrad Pernštejn je skutečným skvostem na Moravě a je považován za „krále hradů“. Láká návštěvníky nejen svým starobylým vzhledem, ale také i drobnými příhodami, hradními záhadami, pověstmi a mnohými velkými událostmi, které se na hradě během celého roku konají (Vojkovský, 2012).

Gotický hrad z 13. století je jedním z nejmohutnějších a nejlépe zachovalých hradů v České republice. Vlastní hrad tvoří komplex budov, který je chráněn suchým příkopem. Hrad procházel několika přestavbami, ale jeho vývoj vyvrcholil koncem 15. a začátkem 16. století, kdy získal dnešní pozdně gotickou a renesanční podobu.

Podle ostění a portálu z bílého nedvědického mramoru se začalo hradu říkat „mramorový“. Rozsáhlou hradní knihovnu vybudovali poslední majitelé hradu Mitrovští z Nemyšle. V dnešní době je hrad majetkem státu, ve správě Památkového ústavu v Brně. Hrad je veřejnosti přístupný a patří k nejvyhledávanějším památkám na Moravě (Fic a Zacpal, 1999).

Obrázek č. 6 Hrad Pernštejn (zdroj: www.vyletnik.cz)

3.5.9 Černvír

Obec leží v údolí řeky Svratky. Dominují zde dvě historické památky. Kostel Nanebevzetí Panny Marie stojí na nejužší severní části skalního ostrohu nad řekou Svratkou a patří k nejpozoruhodnějším stavebním památkám v České republice. Kolem kostela se nachází starobylý hřbitov (www.cernvir.cz).

Další památkou je unikátní dřevěný krytý most přes Svratku. Patří mezi nejpřednější technicky státem chráněné kulturní památky lidového stavitelství. Na Moravě je nejstarším mostem tohoto typu. Je 32 m dlouhý, 2,6 m široký a 4 m nad hladinou. Střecha je pokryta štípaným šindelem a nosná konstrukce je dodnes téměř celá z původního jedlového dřeva (Fic a Zacpal, 1999).

Obrázek č. 7 Dřevěný most v Černvíru (zdroj: www.turistika.cz)

3.5.10 Lomnice

Lomnice u Tišnova je městečko s pozoruhodnými památkami. V Seznamu nemovitých kulturních památek je zapsáno 15 významných památek (www.lomnice.cz).

Farní kostel Navštívení Panny Marie je jednolodní stavbou s kaplemi a dvěma hranolovými věžemi. Je to jediný kostel se dvěma věžemi na Tišovsku. Kostel byl postaven v raně barokním slohu (Lacina a Fic, 2004).

Radnice je sídlem obecního úřadu, jedná se o dvoupatrovou řadovou budovu obdélníkového půdorysu a má třípatrovou věž v jejím průčelí (Lacina a Fic, 2004).

Na místě dnešního renesančně barokního zámku byl hrad, který stál v místech druhého nádvoří zámku. V zámeckém parku se nachází pozoruhodný neogotický vyhlídkový altán. V dnešní době je zámek sídlem SOU a SOŠ SČMSD (Středí odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Lomnice u Tišnova, s.r.o.) a pro veřejnost není přístupný (www.lomnice.cz).

Pozdně barokní židovská synagoga je budova na obdélném půdorysu s ženskou galérií v západní části. Budova byla využívána k různým účelům a zchátrala. V roce 1997 byla synagoga rekonstruována a je otevřena pro kulturní účely (Lacina a Fic, 2004).

Významnou památkou je starý židovský hřbitov, kde se nachází více než tisíc kamenných náhrobků. Nejstarší náhrobek je z počátku 18. století. Součástí areálu je

i nově zrekonstruovaná budova márnice s expozicí o dějinách lomnických Židů (Fic a Zacpal, 1999).

Další z patnácti významných památek Lomnice jsou Oranžerie a hrncírny s pecí, Kaple svatého Antonína Paduánského, Fara, Morový sloup, Kašna, Socha svatého Jana Nepomuckého, Měšťanské domy čp. 62 a 72, Židovská škola, Panská sýpka, Kaple na Novém Světě a Socha Gambrina (www.lomnice.cz).

Několik kilometrů severně od Lomnice se nachází nejvyšší vrchol Tišnovska Sýkoř (704 m). Obcí protéká potok Besének, který byl v minulosti považován za zlatonosný (Lacina a Fic, 2004).

3.6 Sportovní využití

3.6.1 Turistické trasy

Tabulka č. 1 Turistické trasy

Kolem Tišnova	23 km	Tišnov – Klucanica – Březina – Výrovka – Závist – Nad Nelepečí – Předklášteří – Květnice – Tišnov
Přes horu a řeku	25 km	Tišnov – Klucanina – Hradčany – Sokolí – Veverská Bítýška – Šárka – Březina – Tišnov
Až do okolí Blanska	30 km	Tišnov – Stanovisko – partyzánský pomník u Skaličky – Hluboké Dvory – Újezd u Černé Hory – Milonice – Bukovec – Svinošice – Babí lom – Česká
Za vyhlídkou k Raškovu	22 km	Tišnov – Stanovisko – Jamné – Velká hora – Rašov – Crhová – Lomnice u Tišnova – Šerkovice – Tišnov
Horácká	20 km	Tišnov – Lomnička – Jahodná – Borač – Štěpánovice – Tišnov
Horem dolem	20 km	Tišnov – Červený mlýn – Pasník – Chytálky – Dolní Loučky – Tišnov
Loučko-svratecká	25 km	Tišnov – Dolní Loučky – Skryje – Jilmový – Kaly – Štěpánovice – Tišnov
Do údolí Bílého potoka	27 km	Tišnov – Výrovka – Deblín – Svatoslav – Pavlovcův mlýn – Šmelcovna – Lažánky – Holasice – Březina – Tišnov

Do nejvyšších míst Tišnovska	30 km	Tišnov – Šerkovice – Lomnice u Tišnova – Pod Sýkořem – Křeptov – Křížovice – Doubravník – Tišnov
Vysokohorská tréninková trasa (převýšení 1 300 m)	30 km	Borač – Veselský Chlum – Ochoz – Synalov – Sýkoř – Chlébské – Dolní Čepi – Horní Čepi – Štěpánov – Vrtěříž – Lískovec – Kovářová – Nedvědice – hrad Pernštejn

Zdroj: Vlastní zpracování (dle brožury Lacina a Fic, 2004)

3.6.2 Cyklotrasy

Tabulka č. 2 Cyklotrasy

Tišnov – Drásov	13 km	Tišnov – Železné-Limova – Drásov – Hradčany – Tišnov
Tišnov – Lomnice – Borač	25 km	Tišnov – Lomnička – Šerkovice – Lomnice – Doubravník – Borač – Tišnov
Tišnov – Kutiny – Katov – Dolní Loučky	32 km	Tišnov – Předklášteří – Dolní Loučky – Újezd – Řikonín – Katov – Dolní Loučky – Předklášteří – Tišnov

Zdroj: Vlastní zpracování (dle Lacina a Fic, 2004)

Cyklostezka Dolní Loučky - Předklášteří

Slavnostní otevření cyklostezky se konalo 11. 5. 2003, cyklostezku otevřeli rodiče s dětmi, kteří z obou stran vyrazili na bicyklech. Cyklostezka byla zbudována na původní pěšince, která se line podél řeky Loučky. Cesta byla rozšířena a upravena, na začátku a na konci (tedy v Dolních Loučkách a v Předklášteří) byla postavena odpočívadla. Byly také namontovány směrovky, které upozorňují na cyklostezku (www.dolniloucky.cz).

3.6.3 Lyžařské vleky na Tišnovsku

Nedvědice

V Nedvědici se nachází tři lyžařské sjezdovky. Sjezdovka Nutrie má délku 380 m a typ vleku je poma, sjezdovka Kovářová má délku 420 m a typ vleku poma, sjezdovka Býsovec je dlouhá 250 m a typ vleku je háček (www.nedvedice.cz).

Předklášteří - Lyžařské středisko Klínek

Lyžařský areál Na Klínku se nachází 25 km severozápadně od Brna (směr Tišnov), v obci Předklášteří. Svah leží v nadmořské výšce 299 m n.m. až 396 m n.m. Informační směrovky obecního zařízení navedou návštěvníky na parkoviště ski areálu (www.vlekpredklesteri.cz).

Sjezdovka má délku 500 m, její převýšení je 100 m. K dispozici jsou tři sjezdovky: červená, modrá a zelená. Červená má délku 480 m, je osvětlená a zasněžována. Modrá má délku 550 m, není osvětlená ani zasněžována. Zelená má délku 630 m a taktéž není osvětlena ani zasněžována (www.vlekpredklasteri.cz).

K občerstvení jsou nabízeny teplé i studené nápoje, polévky (gulášová, bramboračka, vývar s játrovými knedlíčky, zelná), párek v rohlíku, opékanou klobásu, cukrovinky a jiné pochutiny. Cena pro dospělé pohybuje od 120 Kč do 570 Kč a pro děti do 12-ti let od 100 Kč do 470 Kč (www.vlekpredklasteri.cz).

Na Klínku je také možnost lyžařské školy jak pro začátečníky, tak pro pokročilé (výuka je nabízena i v angličtině) a v létě je nabízeno travní lyžování (www.vlekpredlasteri.cz).

3.6.4 Koupaliště a kryté bazény

Koupaliště Tišnov – Grado

Nachází se zde velký bazén 50x20 m a dětské brouzdaliště se skluzavkou. Občerstvení nabízí bufet s posezením nebo restaurace s terasou a kuželkami. Další sportovní aktivity: plážový volejbal, petang, stolní tenis, ruské kuželky. Vstupné pro dospělé 50 Kč, děti do 12 let 20 Kč a po 18:00 je jednotná cena 30 Kč. Je zde i bezbariérový přístup (www.jizni-morava.cz).

Krytý bazén Lomnice

Bazén a sauna se nachází v ZŠ Lomnice. Bazén je v provozu každý den (od 17 – 20 hod) mimo pondělí. Cena vstupného pro osoby do 15 let je 20 Kč, ostatní osoby 30 Kč, skupinové pobyty na objednávku (max. 15 osob) 490 Kč. K dispozici jsou také permanentky (www.zslomnice.cz).

Sauna je maximálně pro 6 osob. Provozní doba pro ženy je v úterý od 17 – 20 hod a pro muže ve středu od 17 – 20 hod. Vstupné pro jednu osobu je 65 Kč, skupinová cena je 350 Kč. Permanentka na 10 vstupů je za 590 Kč (www.zslomnice.cz).

3.7 Turistické informační centrum Tišnovsko

Turistické informační centrum je v provozu od 1. 1. 2015 a nachází se v prostorách Jamborova domu v Tišnově na ulici Brněnská. Je zde zajištěn i bezbariérový přístup. Jsou zde nabízeny služby jako například kopírování, skenování, veřejný internet, turistické známky a vizitky, kroužková vazba, zprostředkování průvodce. Nově je zde možnost výlep plakátů a prodej vstupenek na kulturní akce konané v Tišnově a okolí (www.mekstisnov.cz).

3.8 Ubytování a stravování na Tišnovsku

Tabulka č. 3 Ubytovací zařízení

Název zařízení	Adresa	Webové stránky
Penzion Ve Dvoře	Deblín 69	
Šafránkuv mlýn	Drahonín 33	www.safrankuvmlyn.cz
Penzion Slunečnice	Kuřimská Nová Ves 2	www.penzion-slunecnice.cz
Ranč u Bizona	Kuřimská Nová Ves 3	www.rancubizona.cz
Hotel vyhlídka	Lažánky 91	www.hotelvyhlidka.cz
Zámecký mlýn	Nový Svět 158, Lomnice	www.novy-svet.cz
Penzion Pod sýpkou	Tišnovská 3, Lomnice	www.podsypkou.webnode.cz
Ubytovna Hamry	Lomnička 36	www.penzion-hamry.eu
Hotel Myslivna	Nedvědice 321	www.hotelmyslivnanedvedice.cz
Hotel U nádraží	Nedvědice 111	
Penzion Barborka	Nedvědice 61	www.penzion-barborka.cz
Penzion Hanáček	Nedvědice 24	www.penzionhanacek.cz
Statek u Pepíka	Rašov 22, Ochoz u Tišnova	
Barták Zdeněk	Palackého 1049, Předklášteří	www.pizza-barbar-tisnov.wz.cz

Penzion Pod Kapličkou	Skryje 14	www.penzionpodkaplickou.cz
Penzion Červený Mlýn	Za Mlýnem 170, Tišnov	www.cervenymlyntisnov.cz
Hotel Květnice	Nám. Míru 120, Tišnov	www.hotelkvetnice.cz
Penzion Pluto	Mlýnská 126, Tišnov	www.penzionpluto-tisnov.cz
Tišnovská Rychta	Mlýnská 377, Tišnov	www.tisnovskarychta.cz

Zdroj: Vlastní zpracování na základě propagačních materiálů TIC Tišnov

3.8.1 Ranč u Bizona – Kutiny u Řikonína

Ranč se nachází 35 km od Brna v údolí říčky Libochovky v rekreační oblasti Kutiny u Řikonína. Okolní příroda poskytuje ideální podmínky pro odpočinek, relaxaci a houbaření. Pro ubytování je k dispozici 10 víceúčelových pokojů s celkovou kapacitou 47 lůžek. Pokoje jsou vybaveny dřevěným nábytkem, umyvadly se studenou i teplou vodou. Hygienické zařízení (WC, sprchy) jsou společné pro osm pokojů, jeden pokoj má vlastní sprchový kout a k dispozici je také pokoj s vířivou vanou. Pět pokojů je třílůžkových, jeden čtyřlůžkový, dva pětilůžkové, jeden osmilůžkový a jeden desetilůžkový (www.rancubizona.cz).

Ceník ubytování

- běžné lůžko 300 Kč/dospělá osoba/noc
- děti do 3 let ubytování zdarma bez nároku na lůžko
- děti od 3 – 12 let 50 % z ceny ubytování
- apartmán s vířivou vanou a pokoj se sprchovým koutem 400 Kč/ dospělá osoba/noc

(www.rancubizona.cz)

Součástí penzionu je stylově zařízená westernová restaurace s krbem a kapacitou 30 osob, samostatně oddělený salon s kapacitou 35 osob (vhodný pro soukromé a firemní oslavy, školení, rauty, svatby apod.), dále také rančerova terasa s kapacitou 70 – 100 osob s dětským hřištěm (možnost venkovního grilování, rožnění selat, kýt, kuřat). Lze možno objednat polopenze nebo plné penze. Pro turisty jsou možné aktivity jako například petanque, stolní tenis, badminton, míčové hry, elektronické šipky, stolní

fotbálek, kulečnick, rybaření nebo také po telefonické domluvě je možná i jízda na koni (www.rancubizona.cz).

Obrázek č. 8 Ranč u Bizona (zdroj: autor; 2015)

3.8.2 Penzion Slunečnice – Kuřimská Nová Ves

Penzion se nachází na samotě, uprostřed lesů a luk, v nedotčené přírodě. Vzdálenost od Brna je 35 km. Nabídkou penzionu je naprosté soukromí a klid, krásné přírodní podmínky pro turistiku, cykloturistiku a houbaření, příjemné prostředí pro rekreaci s dětmi. Nabízí ubytování ve dvoulůžkových, třílůžkových a čtyřlůžkových pokojích s celkovou kapacitou 40 lůžek. Sociální zařízení (WC a umyvadla) u pokojů a dvě sprchy v přízemí. V ceně ubytování je možno využít meditační místnost, tělocvičnu, dětskou hernu, ohniště a venkovní gril, jezírko, trampolínu nebo také volejbalový kurt (www.penzion-slunecnice.cz).

Ceník ubytování

- 1 noc 350 Kč/osobu
- 2 a více nocí 250 Kč/osobu
- 5 a více nocí 220 Kč/osobu
- děti do 2 let zdarma (bez nároku na lůžko) a děti do 6 let -50 Kč
- pes 50 Kč

Penzion se specializuje na pestrou vegetariánskou stravu s řadou místních i exotických jídel. Všechny pokrmy připravují sami a přednostně využívají lokální suroviny. Vyhoví i veganské nebo makrobiotické stravě a bezlepkové dietě. Nabízí jak tradiční českou kuchyni, tak také i zahraniční speciality. Využívají maso z místních chovů, čerstvě ryby ze sádky, domácí vejce, mléko a sýry z farmy, bio a farmářskou zeleninu a ovoce. Plná penze je za 250 Kč, polopenze za 180 Kč (www.penzion-slunecnice.cz).

Obrázek č. 9 Penzion Slunečnice (zdroj: autor; 2015)

3.8.3 Penzion Hanáček – Nedvědice

Rodinný penzion Hanáček se nachází v obci Nedvědice. Asi 1 km od obce se nachází již zmíněný gotický hrad Pernštejn, díky kterému je tato obec nejnavštěvovanější obcí Tišnovského regionu. Přijíždí sem ročně tisíce českých i zahraničních turistů (www.tisnov.cz).

Poloha Penzionu Hanáček nabízí mnoho různých typů aktivit po celý rok. Pro stravování je k dispozici restaurace s kapacitou 30 osob. V letních měsících je možno využít zahrádku, která poskytuje také kapacitu 30 míst. Restaurace je nekuřácká (www.penzionhanacek.ic.cz).

Penzion zajišťuje ubytování ve 4 pokojích s celkovou kapacitou 12 osob a nabízí také pobyt se psem nebo i jinými zvířecími mazlíčky. Dva pokoje jsou dvouložkové,

jeden třílůžkový, jeden čtyřlůžkový a jeden dvoulůžkový s možností přistýlky. Pokoje jsou vybaveny vlastním sociální zařízením (sprchový kout + WC), lednicí, kabelovou televizí a Wi-fi připojením (www.penzionhanacek.ic.cz).

Ceny ubytování

- 450 Kč/osobu/den (bez snídaně)
- 520 Kč/osobu/den (se snídaní)

(www.penzionhanacek.ic.cz)

Hosté mají možnost rybaření na řece Svratka, pěší i cykloturistiky. V zimních měsících mohou navštívit lyžařská střediska Karasín a Dalečín. Lze dohodnout i projížďky na koních, jelikož se v obci Nedvědice se nachází soukromé stáje, což ocení mnoho turistů.

3.8.4 Ubytování na farmách nebo zemědělských usedlostech

Zámecký mlýn – Lomnice u Tišnova

Rodinný penzion Zámecký mlýn se nachází v kaňonu potoka Besének v obci Lomnice u Tišnova. Penzion je také nazýván jako Nový svět. Nabízí stylové ubytování a rekreaci v krásném prostředí. Nachází se v nově zrekonstruovaných prostorách bývalého mlýna, který byl postaven před více jak 200 lety. Nabízí pět stylově zařízených pokojů s „doupaty“ pro děti a také se sociálním zařízením a sprchou a k dispozici je také společenská hala. Samozřejmě se zde také nachází hospůdka nazývaná jako Osvěžovna u Lojzičky, ve kterém jsou nabízeny domácí speciality a pivo z lokálních pivovarů. Kuchyně nabízí velký výběr předkrmů, poctivých polévek a hlavních jídel. Místní specialitou jsou pochoutky s kozím sýrem. Vnitřní kapacita hospůdky je 20 míst a venkovní kapacita je 78 míst. Vybavení pokojů připomíná vybavení, jaké známe od našich babiček. Pro děti je zde dětské hřiště, mohou se podívat na koně, osli, kozy, králíky, slepice a další. Je zde také možnost projížďky na koních nebo ponících (www.novy-svet.cz).

Tento penzion jsem měla možnost osobně navštívit s naší školou jako exkurze v předmětu Agroturistika. Myslím, že penzion je zajímavý především jeho umístěním, nachází se v klidném prostředí vhodném k rekreaci. Člověk si zde může odpočinout od

každodenního shonu, což je v dnešní době velice důležité a mnoho lidí to určitě ocení. Velice mě také zaujal výklad a různé příhody spojené s výstavbou a budováním tohoto penzionu, který nám poskytl sám majitel.

Ceník služeb

- pokoje Proček, Znata, Smil (2+2) 1 480 Kč/den, v ceně jsou zahrnuty 2 polopenze
- pokoje Markvart a Kateřina (4+2) 1 940 Kč/den, v ceně jsou zahrnuty 2 polopenze
- příplatek za domácí zvíře 180 Kč/den
- děti mají ubytování zdarma, v případě využití „doupěte“ 280 Kč/pobyt
(www.novy-svet.cz)

Ranč Loučka – Předklášteří u Tišnova

Jezdecký a kynologický areál Ranč Loučka se nachází v obci Předklášteří na břehu říčky Loučky, podle které nese svůj název. Ranč obhospodařuje cca 6 ha výběhů a pastvin pro koně. K dispozici je krytá hala, venkovní jízdárna 20 x 40 m a kruhová ohrada o průměru 20 m. Pro psy je zde venkovní parkur s překážkami pro agility (agility = sport se psy, kdy pes musí co nejrychleji překonat trať s překážkami ve správném pořadí a bez chyb). Pořádají vzdělávací kurzy (výchova a výcvik koní, výcvik hříbat, hřebců a speciální výcvik koní, které mají nějaké psychické problémy). Od roku 2009 se také orientují na turistický ruch s možností dovolených. Rekreatanti mohou přijet buď s vlastními koňmi, nebo se zde učí jezdit na koních, které chovají na ranči. Jsou nabízeny i víkendové kurzy ježdění na koni a každý rok zde také probíhá týdenní nebo desetidenní soustředění s koňmi. Pořádají zde různé akce jako například Hubertova jízda, Jarní ejchuchů, Novoroční skok a další. Ranč nabízí ustájení koní, vyjížďky na koních, dovolenou s vlastním koněm (několika denní putování přírodou v koňském sedle), víkendové kurzy, práce s dětmi z dětského domova (děti se učí pečovat o koníky), kynologii a výcvik koní (www.rancloucka.cz).

Ceny nabízených služeb:

- ustájení koně 5000 Kč/měsíc
  - vyjížďka (cca 60 min.) 400 Kč
  - jízdárenská lekce (45 min.) 400 Kč
  - výcvik na lonži (20 min.) 200 Kč
  - vycházka s vodičem (cca 30 min.) 200 Kč
- (www.rancloucka.cz)

Statek Nelly – Blahoňov

Tato osada se nachází pod východními vrcholky Českomoravské vrchoviny, západním směrem od města Tišnov v obci Blahoňov. Vzdálenost od Brna je 30 km. Stáj a její okolí je malebným místem uprostřed lesů, luk a brodů. Poskytuje úzký kontakt s přírodou, která nabízí ideální podmínky k jízdě na koni a k aktivnímu odpočinku. Rozloha stáje je 6 ha, která zahrnuje stáje, krytou halu, kruhovou ohradu, výběhy a pastviny. Ke statku vede dobrá přístupová komunikace, která je v zimě udržovaná (www.stajnelly.cz).

Celoroční ubytování je nabízeno v malém domku (vejminek) 2+1, který je součástí statku. Domek je kompletně zařízený a poskytuje 6 lůžek, teplou vodu, sprchu, WC, televizi, kuchyň s lednicí. Cena na osobu za den je 180 Kč (www.tisnov.info.cz).

Farma se specializuje na chov ovcí a koní. Příroda nabízí kromě výborných podmínek pro pěší turistiku a cykloturistiku také možnost houbaření, koupání v malém rybníčku. Příjemné večery lze obohatit o rožnění jehněčího masa (www.tisnov.info.cz).

3.8.5 Chaty a chalupy

V celém území Tišnovska se nachází velké množství chat a chatových oblastí. Za zmínku určitě stojí chatová oblast za obcí Březina u Tišnova. Oblast je obklopená krásnou přírodou, která je ideálním místem k rekreaci a odpočinku. Některé chaty slouží i k pronajmutí.

Rekreační oblast u Níhovského rybníka je velice oblíbená turisty díky krásné přírodě a hlavně také možnosti koupání v Níhovském rybníku. Některé chaty jsou nabízeny k pronajmutí. Chaty jsou rozprostřeny kolem obou břehů rybníka, který je hojně využíván jak místními obyvateli a lidmi z okolních vesnic, tak také turisty

a rekreanty, kteří zde vlastní nebo pronajímají chaty. Níhovský rybník je největší vodní plochou na Tišnovsku. Je rozdělen na část rekreační a část sloužící jako hnízdní biotop vodního ptactva.

Oblíbené a velmi navštěvované je i údolí říčky Haldy a Libochůvky, které vede od Níhova přes Kutiny do osady Chytálky. Skalnaté údolí je protkané chatami, které jsou hlavně v letním období navštěvované majiteli. Celé údolí nabízí nádhernou, klidnou a civilizací téměř nedotknutou přírodu.

3.9 Dopravní dostupnost Tišnovska

Při rozhodování cestovatele hraje důležitou roli doprava, zejména její jednoduchost, bezpečnost, rychlost a pohodlnost. Cykloturistika a další šetrné způsoby dopravy hrají také velkou roli. Tišnovsko se nachází asi třicet kilometrů severozápadně od Brna. Díky této vzdálenosti není zdejší krajina přímo narušována vlivem velkoměsta.

3.9.1 Silniční doprava

Základní silniční síť Tišnovska tvoří silnice II. třídy. Propojení Tišnovska a krajského města Brna zajišťuje silnice II/385. V současné době je silnice uzavřena v úseku Čebín – Hradčany z důvodu opravy mostu a povrchu vozovky. Uzavírka potrvá do 31. 7. 2015 a objízdná trasa vede přes obce Malhostovice a Drásov. Významným silničním spojem je silnice II/379, která napojuje region na jednu z nejdůležitějších silničních tepen České republiky a to dálnici D1 (u Velké Bíteše). Na silnici nejsou v současné době žádné uzavírky.

Technický stav silničních komunikací v některých úsecích lze označit za nevyhovující. V dnešní době je automobilová doprava nejčastější i přes to, že z hlediska šetrné turistiky to není nejvhodnější forma dopravy. Pokud má tedy Tišnovsko přilákat turisty (jak české tak i zahraniční) je důležitá podpora rekonstrukce starších a budování nových komunikací.

3.9.2 Železniční a veřejná doprava

Železniční doprava je mnohem šetrnější formou cestování. Tišnovskem prochází dvoukolejná trať č. 250 Kúty – Břeclav – Brno – Tišnov – Havlíčkův Brod – Praha.

Další železniční trať je jednokolejná trať označená číslem 251, která prochází městy: Žďár nad Sázavou – Nové Město na Moravě – Bystřice nad Pernštejnem a Tišnov. Obě tratě jsou začleněny do Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (IDS JMK). Výhodou pro turisty je, že obě tratě prochází zájmovým územím a umožňuje přepravu jízdních kol.

Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje byl zaveden pro jednodušší systém veřejné dopravy. Zahrnuje jak vlakovou, tak i autobusovou dopravu a v Brně také trolejbusovou a tramvajovou dopravu. Jednotlivé druhy dopravy vzájemně spolupracují, navazují na sebe a tak jednoduchý a přehledný systém dopravy. Provoz IDS JMK byl v oblasti Tišnovska zahájen v tzv. 2A etapě 1. ledna 2005 (www.idsjmk.cz).

3.10 Návštěvnost agroturistiky na Tišnovsku

Největší počet turistů do této lokality míří z Brna. Hlavním důvodem může být poměrně nízká vzdálenost od Brna a velký vliv také hraje současný trend zdravého životního stylu a návratu k přírodě. Lidé chtějí trávit dovolenou v klidné venkovské přírodě, což Tišnovsko určitě nabízí. Z věkové kategorie převládají senioři, starší manželské páry nebo také rodiny s dětmi. V poslední době vznikl velký zájem o agroturistiku, kdy se turisté ubytují na farmě a mohou si tak vyzkoušet starat o zvířata. Tyto informace jsem si ověřila i po rozhovoru s některými farmáři a majiteli rodinných penzionů.

Turisté z Čech spíše volí venkovská sídla na Šumavě nebo Vysočině. Důvodem může být menší atraktivita nebo také menší míra propagace tišnovského okolí (Pourová, 2000).

Podle Pourové (2000) tvoří zahraniční turisté asi 20% z celkového počtu hostů ubytovaných na farmách a zemědělských usedlostech v České republice.

3.11 Možnosti opatření rozvoje venkovské turistiky na Tišnovsku

Rozvoj turistiky je důležitým nástrojem ekonomického oživení tišnovského regionu. Především rozvoj podnikání v agroturistice by byl velmi příznivý pro oživení této lokality. V porovnání s ostatními regiony Jihomoravského kraje je venkovská

turistika průměrná až méně uspokojivá. Tato lokalita má velkou šanci pro úspěšný rozvoj pro provozování této formy turistiky. Celé území je protkané významnými přírodními krásami a poskytuje dobré podmínky pro pěší turistiku, cykloturistiku i jízdu na koni.

Přínosy venkovského cestovního ruchu podle Schneidera a kol. (2009):

- zhodnocení a využití daností venkovské krajiny,
- vytvoření nových pracovních příležitostí,
- rozvoj a obnova obcí z příjmů z venkovského cestovního ruchu,
- možnosti přípravy stravy pro návštěvníky z vyprodukovaných zemědělských produktů,
- zviditelnění obcí,
- zhodnocení zemědělských usedlostí a doplňkový zdroj financí pro farmáře a zemědělce,
- využití převážně dvougeneračních rodinných domů, chat nebo chalup k podnikání v agroturistice,
- celkově zvyšuje konkurenceschopnost území,
- oživení folklóru a místních tradic,
- zlepšení životního prostředí.

4 VLASTNÍ PRÁCE

4.1 SWOT analýza cestovního ruchu Tišnovska

Touto analýzou je možno identifikovat silné (z angličtiny: S = Strengths) a slabé (ang: W = Weaknessen) stránky, příležitosti (ang: O = Opportunities) a hrozby (ang: T = Threats) venkovského cestovního ruchu Tišnovska.

Za **silné stránky** Tišnovska můžeme považovat:

- výhodná geografická poloha
- pestré typy krajiny a vhodné klimatické podmínky pro rozvoj cykloturistiky, turistiky, hipoturistiky a dalších forem turistiky, které zahrnuje venkovská turistika
- významné přírodní a kulturní památky
- funkční integrovaný dopravní systém (IDS JMK)

Naopak mezi **slabé stránky** patří:

- nedostatek ubytovacích zařízení (zemědělských usedlostí a farem), popřípadě nízká kvalita těchto služeb
- chybí nabídka komplexních produktů cestovního ruchu
- malý podíl produktů venkovské turistiky (agroturistiky, cykloturistiky)
- výrazná sezónnost cestovního ruchu s převahou letní turistiky
- havarijní stav některých silničních úseků

Příležitosti:

- důsledné využívání programů podpory cestovního ruchu
- dobré možnosti rozvoje venkovské turistiky, díky krásné a téměř nedotčené přírodě a také možnost rekonstrukce starších zemědělských budov pro ubytování turistů i ustájení koní
- podpora programů podpory zdraví
- podpora malého a drobného podnikání ve vazbě na tvorbu nových pracovních míst

Ohrožení:

- podcenění údržby kulturních a technických památek využitelných pro cestovní ruch
- podcenění péče o přírodní bohatství a krajinný ráz
- špatná dostupnost finančních zdrojů na pomoc místním podnikatelům pro stabilizaci a rozvoj podnikání v cestovním ruchu

Výsledky SWOT analýzy

Opatření

- posílení předností cestovního ruchu na Tišnovsku a zároveň zmírnění nedostatků
- tvorba nových produktů zaměřených do turistické oblasti Tišnovska
- rozvoj nabídky jednodenních výletů do okolí Tišnova
- rekonstrukce či zřízení zemědělských usedlostí s nabídkou agroturistiky
- rekonstrukce stávajících a výstavba nových turistických tras a cyklotras
- oprava některých silničních úseků

4.2 Návrhy pro rozšíření agroturistiky v západní části území Tišnovska

4.2.1 Rozvoj hipoturistiky

Stále rostoucí oblibou je v turistice i jízda na koni nebo koňským povozem. Hipoturistika má velký význam pro místní zemědělské podnikatele především jako doplňkový zdroj příjmů popřípadě také jako odbyt jejich výrobků. Může mít význam také pro obce a to jak ve zvýšení vybavenosti obce, tak i jako tvorba pracovních příležitostí.

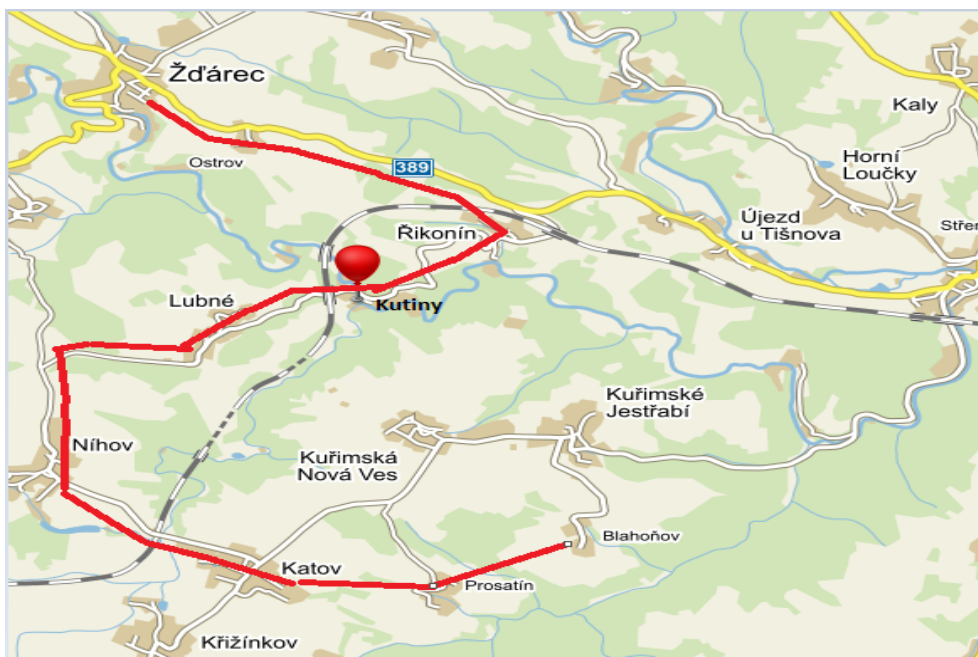
Možnost jízdy na koni a ustájení koní je ve Žďárce, v Blahoňově a v Prosatíně. Ubytování je nabízeno pouze v Blahoňově.

V této oblasti se nenachází žádná hipostezka, proto by bylo vhodné vybudování dalších ubytovacích zařízení a zřízení hipostezek. Pro vybudování jsou zde příhodné podmínky a nachází se zde také mnoho zemědělských farem, které by mohly rozšířit své podnikání o tuto nabídku.

Návrh hipotras:

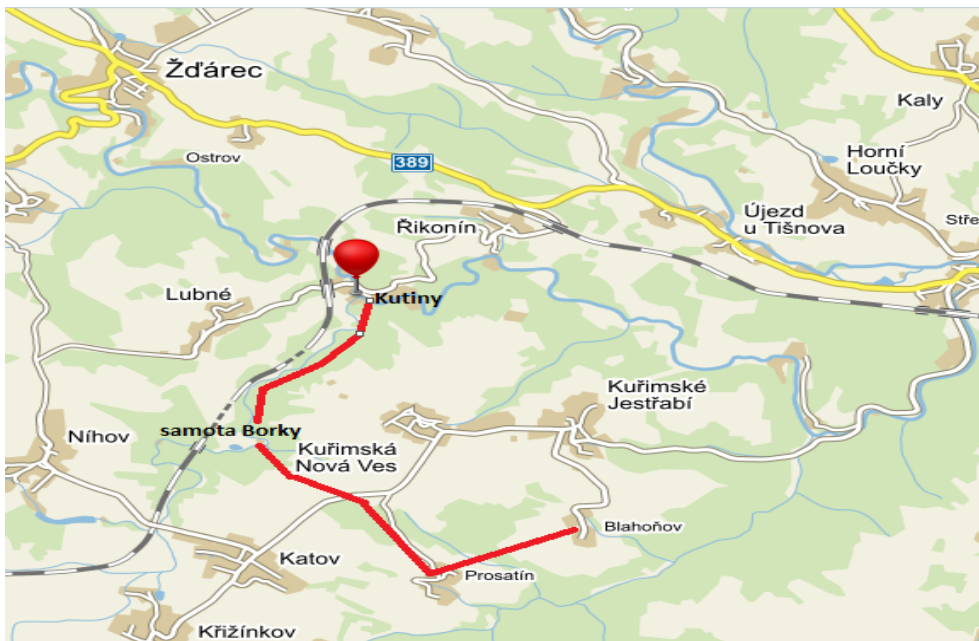
- 1) Žďárce – Říkonín – Kutiny (možnost stravy a ubytování a pro koně by muselo být vybudováno ustájení) – Lubné – Níhov (možnost koupání v Níhovském rybníku) – Katov – Prosatín – Blahoňov
- 2) Blahoňov – Prosatín – samota Borky (Lubné) – údolím potoka Haldy na Kutiny

Trasy by vyžadovaly úpravy a správné označení pro jezdce.

Obrázek č. 10 Návrh hipotrasy č. 1 (zdroj: www.mapy.cz)

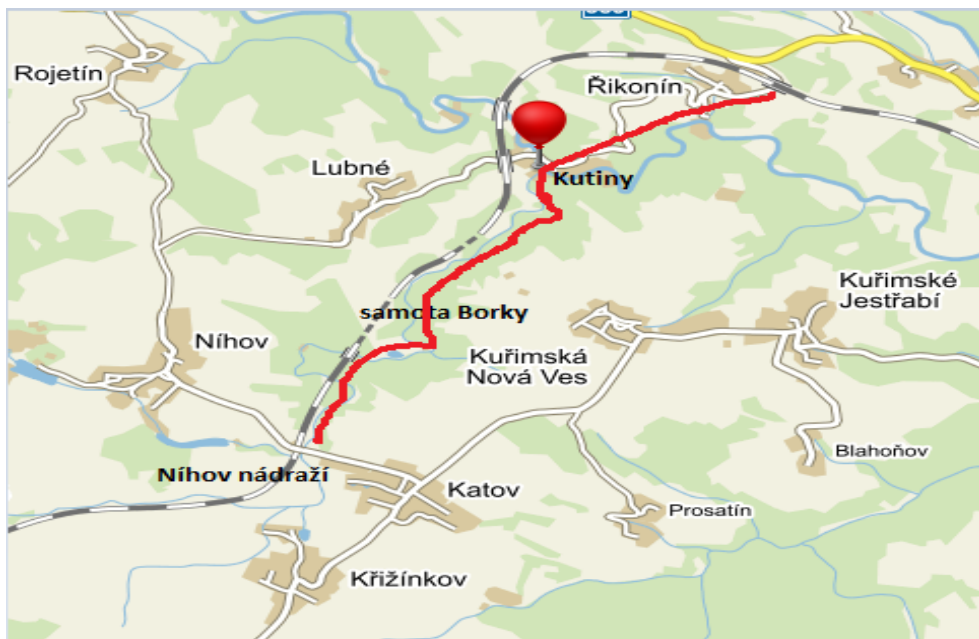

Obrázek č. 11 Návrh hipotrasy č. 2 (zdroj: www.mapy.cz)

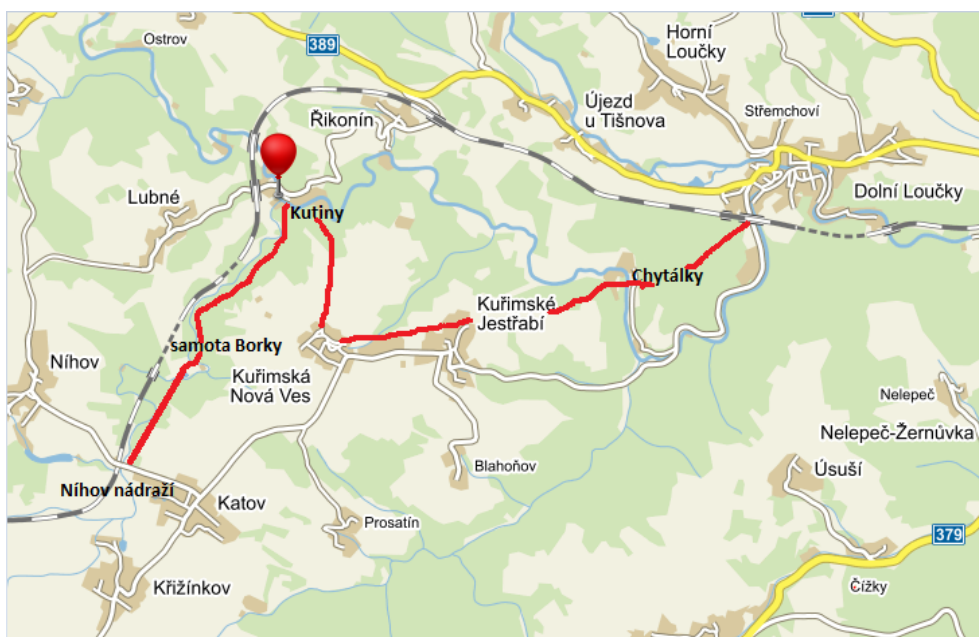
4.2.2 Rozšíření turistických tras a cyklotras

Návrh turistických tras:

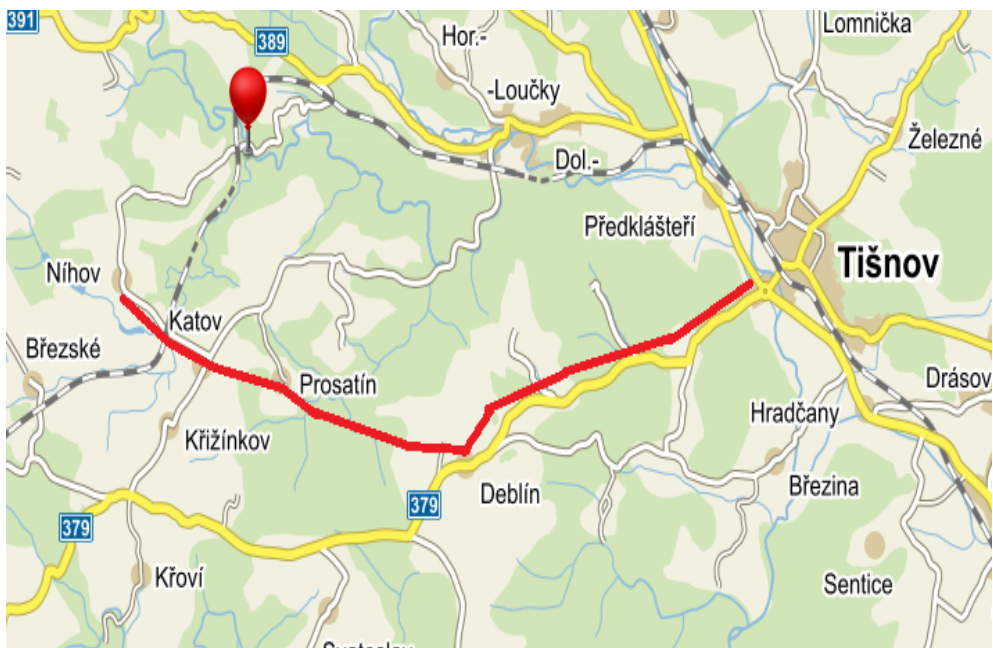
- 1) Říkonín (nádraží) – Kutiny – samota Borky (Lubné) – Níhov (obec) – Níhov (nádraží)
- 2) Níhov (nádraží) – samota Borky (Lubné) – údolím potoka Haldy na Kutiny – Kuřimská Nová Ves – d Kuřimské Jestřabí – Chytálky – Dolní Loučky a zde napojení na trasu přes Předklášteří do Tišnova
- 3) Tišnov – Deblín – Prosatín – Katov – Níhov

Obrázek č. 12 Návrh turistické trasy č. 1 (zdroj: www.mapy.cz)

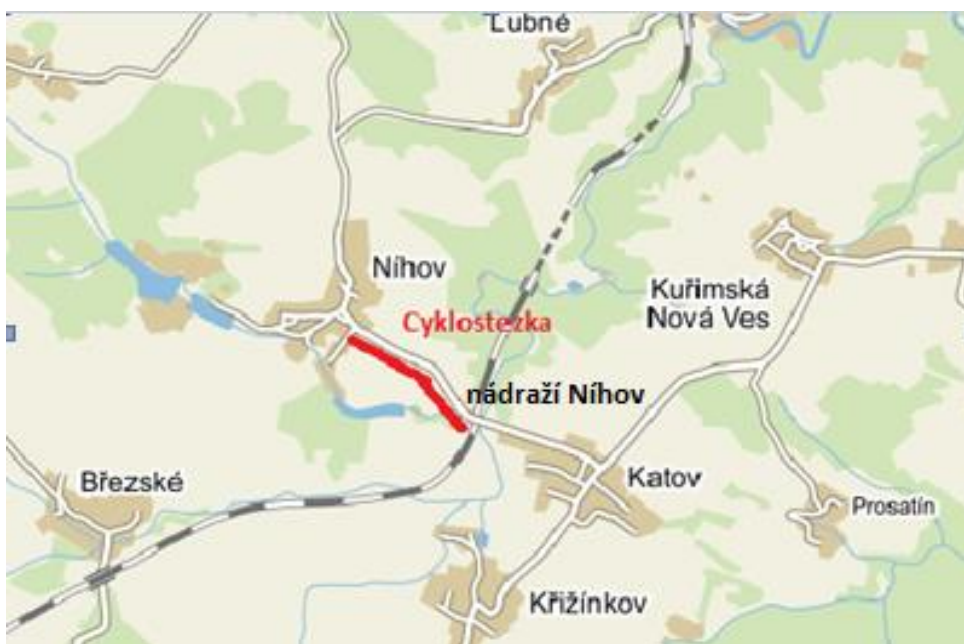
Obrázek č. 13 Návrh turistické trasy č. 2 (zdroj: www.mapy.cz)

Obrázek č. 14 Návrh turistické trasy č. 3 (zdroj: www.mapy.cz)

Návrh cyklotrasy:

- 1) Místními obyvateli a zvláště množstvím turistů v letním období je velice využívána stávající silniční komunikace, která spojuje Níhovské nádraží a obec Níhov (vzdálenost asi jeden kilometr). Především pro bezpečnost by bylo vhodné vybudování cyklotrasy, která by vedla mimo tuto silnici.

Obrázek č. 15 Návrh cyklotrasy č. 1 (zdroj: www.mapy.cz)

4.2.3 Ubytování a stravování

Pro agroturistiku je významné ubytování na farmách či zemědělských usedlostech. Je zde malá pracovní příležitost, a díky rozvoji agroturistiky by se tato situace v této oblasti zlepšila. Aby mohly farmy vybudovat tyto služby, je důležitá finanční a informační podpora od kraje nebo státu.

Pro zřízení farmy s možností ubytování jdou zde příhodné podmínky, například v obci Lubné, Prosatín a Kutiny. Jsou to menší vesničky s krásnou okolní přírodou. V obcích jsou také vhodné budovy (staré zemědělské usedlosti) k rekonstrukci pro tuto formu nabídky cestovního ruchu. Kutiny a Prosatín, by byly zároveň propojeny s navrhovanými turistickými trasami a hipotrasami. Návštěvníci by měli možnost poznat typický život na venkově, a pokud by měli zájem, tak také i práci spojenou se zemědělstvím.

Pro provozování agroturistiky se na území nachází i množství zemědělských statků, které by byly vhodné k tomuto druhu podnikání.

5 ZÁVĚR

Potenciály venkovského cestovního ruchu Tišnovska

V úvodu této bakalářské práce je uvedena charakteristika venkovského cestovního ruchu. Dále se práce zaměřuje na charakteristiku Tišnova a jeho okolí, turistické trasy a cyklotrasy. Území nabízí velkou řadu turistických cílů a zdejší krajina vytváří množství různých příležitostí pro turistické výlety do přírody. Také jsou zde zmíněny podnikatelské subjekty, které nabízí ubytování na zemědělských usedlostech nebo rodinných penzionech. Dobrým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu je i relativní blízkost města Brna a dobrá dopravní dostupnost, a to především díky zavedení Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Závěr této práce tvoří zhodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení venkovského cestovního ruchu na Tišnovsku a návrhy rozvoje venkovské turistiky v západní části Tišnovska, která má velký potenciál na pro tento rozvoj.

Vzhledem k dobré dopravní dostupnosti, množství přírodních a kulturních krás, turistických stezek a cyklostezek na Tišnovsku se nabízí toto území dobré uplatnění a rozvoj agroturistiky, což by vedlo i celkovému rozvoji venkova. K rozvoji přispívá i současný trend zdravého životního stylu, rekreaci v přírodním prostředí a šetrný způsob cestování.

Bariéry venkovského cestovního ruchu Tišnovska

Nevýhodou je vysoká sezónnost cestovního ruchu, nejvíce turistů zde zavítá v letním období. Kromě lyžařského střediska v Předklášteří a Nedvědicích je zde cestovní ruch v zimních měsících málo rozvinutý. Dalším nedostatkem je malé množství ubytovacích zařízení pro agroturistiku (zemědělské usedlosti či farmy) a malý podíl produktů venkovské turistiky (především hipostezky).

Ve vyspělých evropských zemích (Rakousko, Německo, Itálie, Francie, Švýcarsko, aj.) je venkovská turistika velmi oblíbená a proto může i český venkov očekávat více turistů, jak tuzemských tak i zahraničních.

6 POUŽITÁ LITERATURA

- 1) KUDĚLKA, Zdeněk. *Pernštejn: státní hrad a okolí*. 2., rozš. vyd. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1958, 33 s.
- 2) LACINA, Karel. *Management a marketing cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010, 81 s. ISBN 9788074080357.
- 3) MAJEROVÁ, Věra. *Český venkov 2008: Proměny venkova*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2009. 187 s. ISBN 9788021319110.
- 4) PAVLÍK, Miroslav. *Tišnov středověký: Nejmenší uličky*. Brno: Jabara, 2006.
[ZPRACOVAL, Rekonstrukcemi a kresbami doplnil a upravil Rostislav Vojkovský] FOTOGRAFIE LADISLAV JUROŠ. *Pernštejn: hrad jižně od Bystřice nad Pernštejnem*. 1. vyd. Hukvaldy-Dobrá: Putujme, 2012. ISBN 978-808-7712-429.
- 5) PERLÍN, Radim. *Venkov, typologie venkovského prostoru*. Praha: Ministerstvo vnitra, 1998, 20 s. Dostupné na WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/perlin.pdf>>.
- 6) SCHNEIDER JIŘÍ, Fialová Jitka. *Krajinná rekreologie I*. 1. vyd. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008. ISBN 978-807-3752-002.
- 7) SCHNEIDER JIŘÍ, Jitka Fialová. *Krajinná rekreologie II*. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2009. ISBN 978-807-3753-573.
- 8) STRASDAS, Wolfgang. *Ökotourismus in der Praxis: Zur Umsetzung der sozio-ökonomischen und naturschutzpolitischen Ziele eines anspruchsvollen Tourismuskonzeptes in Entwicklungsländern*. Ammerland: Studienkreis für Tourismus und Entwicklung e.V., 2001, 30 s.
- 9) SVATOŇOVÁ, Hana. *Integrovaná přírodověda: materiál pro učitele*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 73 s. ISBN 978-802-1053-960.
- 10) WAHLA, Arnošt. *Obecná geografie cestovního ruchu: materiál pro učitele*. 2., nezměn. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2011, 103 s. ISBN 978-807-3754-976.
- 11) ZACPAL, Josef. *Tišnov: Brána Vysočiny. text Josef Zacpal*. Tišnov: Městský úřad, 1993. Nestr., fot.
- 12) ZACPAL, Josef. *Tišnovsko* (2011), brožura vydaná městem Tišnov

Internetové zdroje

- 1) Černvír: Současnost obce. [online]. 23.4.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.cernvir.cz/informace-o-obci/soucasnost/>
- 2) Deblín: Památky. [online]. 2013 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.deblin.cz/page.yhtml?id=101>
- 3) Dobrovolný svazek obcí Tišnovsko: Tišnovsko. [online]. 20.4.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.dsotisnovsko.cz/hlavni-stranka/>
- 4) Dolní Loučky: Tipy na výlet. [online]. 21.4.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.dolniloucky.cz/turistika-1/tipy-na-vylet/>
- 5) Drásov: Významné krajinné prvky Drásova. [online]. 2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.drasov.cz/vyznamne-krajinne-prvky-drasova/ms-1206/p1=1206>
- 6) Encyklopedie mostů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Dolní Loučky. [online]. [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/mosty/heslo.php?id=222>
- 7) Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje. [online]. 19.3.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.idsjmk.cz/strucne.aspx>
- 8) Jižní Morava: Koupaliště Grado v Tišnově. [online]. 2013 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.jizni-morava.cz/?tpl=42&typ=1&id=5815>
- 9) Klášter Porta coeli: Cisterciácké opatství Porta coeli v Předklášteří. [online]. 22. 2. 2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.portacoeli.cz/home>
- 10) Klínek Ski Předklášteří. [online]. 23.2.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.vlekpredklasteri.cz/>
- 11) Lomnice: Kulturní nemovité památky. [online]. 23.4.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.lomnice.cz/kulturni-nemovite-pamatky/ds-5866/p1=5530>
- 12) Mapy.cz: Oblast Tišnovska. [online]. [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.mapy.cz/zakladni?x=16.4314270&y=49.3870662&z=12>
- 13) Město Tišnov: Kultura, sport, turistika. [online]. 20.3.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.tisnov-mesto.cz/kultura-sport-turistika>
- 14) Městské kulturní středisko Tišnov: Turistické informační centrum. [online]. 25.2.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.mekstisnov.cz/turisticke-informacni-centrum>

- 15) Muzeum Brněnska: Podhorácké muzeum. [online]. 20.4.2015 [cit. 2015-04-25].
Dostupné z: <http://predklasteri.muzeumbrnenska.cz/cs/index.aspx?sid=22&lid=1636>
- 16) Penzion Hanáček: Ubytování a restaurace. [online]. 2010 [cit. 2015-04-25].
Dostupné z: <http://www.penzionhanacek.ic.cz/>
- 17) Penzion Slunečnice. [online]. 2014 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.penzion-slunecnice.cz/ubytovani1/>
- 18) Ranč Loučka: O ranči. [online]. 2010 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.novy-svet.cz/ubytovani>
- 19) Ranč u Bizona. [online]. 1.4.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.rancubizona.cz/main.php?section=4>
- 20) Rodinný pension Zámecký mlýn: Ubytování. [online]. 12.3.2015 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.novy-svet.cz/ubytovani>
- 21) Socio - demografická analýza správního obvodu ORP Tišnov. [online]. 2012 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: http://www.tisnov.cz/soubor/demograficka_analyza_tisnovsko_kpss-4.pdf
- 22) Stáj Nelly. [online]. 2014 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.stajnelly.cz/>
- 23) ŠKRABAL, Jakub Zdeněk. Městys Nědvědice: Hrad Pernštejn. [online]. 2000 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.nedvedice.cz/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=4>
- 24) Tipy na výlety, turistika a dovolená v ČR: Pernštejn. [online]. 24.4.2015 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.vyletnik.cz/hrady-a-zamky/ceskomoravska-vrchovina/zdarske-vrchy/1834-pernstejn/>
- 25) Turistika.cz: Předklášteří u Tišnova - klášter Porta Coeli s kostely Nanebevzetí Panny Marie. [online]. 2007 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/fotogalerie/102413/predklasteri-u-tisnova-klaster-porta-coeli-s-kostely-nanebevzeti-panny-marie#864705>
- 26) Ústav územního rozvoje: Tišnov. [online]. 2001 - 2014, 19.9.2011 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3651>
- 27) Základní škola Lomnice: Bazén a sauna. [online]. 2010 - 2011 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.jizni-morava.cz/?tpl=42&typ=1&id=5815>

7 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek č. 1 Tišnovsko	21
Obrázek č. 2 Náměstí v Tišnově s horou Květnice v pozadí	23
Obrázek č. 3 Klášterní kostely v Porta coeli	26
Obrázek č. 4 Viadukt v Dolních Loučkách	28
Obrázek č. 5 Trenckova rokle - vodopád	29
Obrázek č. 6 Hrad Pernštejn	31
Obrázek č. 7 Dřevěný most v Černvíru	32
Obrázek č. 8 Ranč u Bizona	38
Obrázek č. 9 Penzion Slunečnice	39
Obrázek č. 10 Návrh hipotrazy č. 1	48
Obrázek č. 11 Návrh hipotrazy č. 2	49
Obrázek č. 12 Návrh turistické trasy č. 1	50
Obrázek č. 13 Návrh turistické trasy č. 2	50
Obrázek č. 14 Návrh turistické trasy č. 3	51
Obrázek č. 15 Návrh cyklotrasy č. 1	51
Tabulka č. 1 Turistické trasy	33
Tabulka č. 2 Cyklotrasy	34
Tabulka č. 3 Ubytovací zařízení	36